

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Luonnonarvo- markkinoiden kansallinen tiekartta 2026—2035

06/2026

LUONNONARVOMARKKINOIDEN KANSALLINEN TIEKARTTA

Sisällys

Johdanto	3
Tiekartan visio ja päätavoitteet	5
Tiekartan aikajana	6
EKOLOGINEN VAIKUTTAVUUS	
Tavoite 1. Markkinoiden toimet kohdentuvat ekologisesti vaikuttavasti	7
Tavoite 2. Markkinat täydentävät keinovalikoimaa, joka tähtää suojeluun, ennallistamiseen ja muuhun luonnon vahvistamiseen	8
Tavoite 3. Markkinat tuottavat mitattavia ja todennettavia luontohyötyjä	9
MARKKINOIDEN TOIMINTA	
Tavoite 4. Markkinat ovat läpinäkyvät, helppokäyttöiset ja skaalautuvat	10
Tavoite 5. Markkinoiden käytännöt, palvelut, markkinatieto ja toimijoiden osaaminen riittävät	11
Tavoite 6. Laajennetaan ymmärrystä luonnonarvomarkkinoiden mahdollisuuksista ja kasvatetaan markkinoita	12
Tavoite 7. Yritykset, kunnat ja muu julkinen sektori sekä säätiöt, maanomistajat ja muut toimijat osallistuvat markkinoihin laajasti	13
HALLINTO JA LAINSÄÄDÄNTÖ	
Tavoite 8. Luonnonarvomarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä sekä hallintoa kehitetään aktiivisesti, ja politiikkatoimet säilyvät johdonmukaisina	14
Seuraavat askeleet	15
Loppusanat	16
Sanasto	17
Lähdeluettelo	19

Johdanto

Luonnonarvomarkkinoiden kansallinen tiekartta 2026–2035 näyttää yhteisen suunnan sille, miten luonnonarvomarkkinoita edistetään Suomessa pitkäjänteisesti, luotettavasti ja ekologisesti vaikuttavasti seuraavan kymmenen vuoden aikana. Luonnonarvomarkkinoiden kansallinen tiekartta kokoaa yhteen tahtotilan luonnonarvomarkkinoiden vauhdittamiseksi ja kasvattamiseksi Suomessa.

Suomen luonnonarvomarkkinat pohjautuvat luonnonsuojelulakiin perustuvaan vapaaehtoiseen ekologisen kompensaaion malliin ja viranomaisvarmennettuihin luonnonarvoyksiköihin. Nämä muodostavat vahvan pohjan, joka on tunnustettu myös kansainvälisesti. Tiekartta asettaa luonnonarvomarkkinoille tavoitteet sekä keskeiset toimenpiteet, joilla markkinoiden toimivuutta, vaikuttavuutta ja laajenemisen edellytyksiä voidaan edelleen vahvistaa.

Luonnonarvomarkkinoiden kehittämiselle on suuri tarve. Yksityisen rahoituksen nykyistä merkittävämpi kanavoiminen suojeluun, ennallistamiseen ja luonnonhoitoon on edellytys luontokadon pysäyttämiseksi ja luonnon elpymiseksi. Markkinaehtoiset ratkaisut eivät korvaa lainsäädäntöön perustuvia velvoitteita tai julkisesti rahoitettuja toimia, vaan täydentävät niitä.

Toimivat luonnonarvomarkkinat edellyttävät selkeitä pelisääntöjä, yhteismittallisia ja todennettavia luonnonarvovoyksiköitä, riippumatonta varmentamista, läpinäkyvää tietopohjaa sekä menettelyjä, joilla ehkäistään viherpesua ja varmistetaan luontohyötyjen lisäisyys, pysyvyys ja seurattavuus.

Suomi on ollut luonnonarvomarkkinoiden kehittämisessä edelläkävijä. Kansallinen tiekartta tukee Suomen mahdollisuuksia vaikuttaa EU-tason työhön luonnonarvovoyksiköiden kehittämiseksi. Tiekartan laatiminen on ollut kytköksissä myös kansallisen ennallistamissuunnitelman valmisteluun.

Tiekartta laadittiin keväällä 2026 ympäristöministeriön johdolla työpajojen ja verkkokyselyiden pohjalta. Fasilitaattorina toimi Tuike Valmennus Oy. Työhön osallistui mittava joukko sidosryhmiä. Osallistuneet organisaatiot olivat Helsingin yliopisto, Luonnonvarakeskus (Luke), Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomus, maa- ja metsätalousministeriö, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Metsähallitus, Metsäteollisuus ry, Nature Business Network, Pellervon taloustutkimus PTT, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Suomen Luontopaneeli, Suomen ympäristökeskus (Syke), työ- ja elinkeinoministeriö, Uudenmaan liitto, valtioneuvoston kanslia

ja valtiovarainministeriö. Lisäksi työn aikana kommentteja antoivat Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Finanssiala ry ja Kansallisen luonnon monimuotoisuuden työryhmän jäsenet. Sitra osallistui tiekarttatyön rahoittamiseen.

Tiekartta alkaa luonnonarvomarkkinoiden vision ja päätavoitteiden kuvauksella. Niissä määritellään tavoitetilä vuoteen 2035 sekä keskeiset päämäärät, joiden varaan markkinoiden pitkjänteinen kehittäminen rakentuu. Seuraavaksi esitetään vaiheittainen etenemispolku. Tämän jälkeen kuvataan tarkemat tavoitteet sekä määritellään niitä tukevat toimenpiteet, joilla linjauksia viedään käytäntöön. Tiekartassa käytetty keskeinen sanasto on koottu dokumentin loppupuolelle.

Tiekartan valmistelussa on hyödynnetty erityisesti seuraavia selvityksiä ja tausta-aineistoja: Luonnonarvomarkkinoiden toiminnan organisointi (Kari & Pasanen, 2025), Luonnonarvokaupan kehittämismahdollisuudet (Horne, Bräysy, Laturi & Yli-Liipola, 2025), Luonnonarvomarkkinoiden vauhdittaminen (Kari, Pasanen & Laine, 2025) ja Yksityisen sektorin mahdollisuudet ja esteet ennallistamisen rahoittamiselle (Salin, Tevä, Saaristo & Äijälä, 2026). Lisäksi työtä on tukenut ympäristöministeriön ja Boost-tutkimuskonsortion keväällä 2026 tilaama kansainvälinen arviointi Suomen mallista.

Tiekartan visio ja päätavoitteet

Tiekarttaa ohjaa visiolause:

Maailman toimivimmat luonnonarvomarkkinat – vaikuttavia investointeja luonnon tilan parantamiseen

Tiekartan kolme päätavoitetta ovat:

EKOLOGINEN VAIKUTTAVUUS: Luonnonarvomarkkinoilla estetään luontokatoa ja vahvistetaan luonnon tilaa

Luonnonarvomarkkinat tuottavat aidosti myönteisiä vaikutuksia luontoon. Markkinat ohjaavat resursseja sellaisiin toimiin, jotka vahvistavat luonnon monimuotoisuutta, ekologista tilaa ja elpymistä pitkäjänteisesti.

MARKKINOIDEN TOIMINTA: Luonnonarvomarkkinat toimivat sujuvasti, luotettavasti ja ovat osa toimijoiden arkea

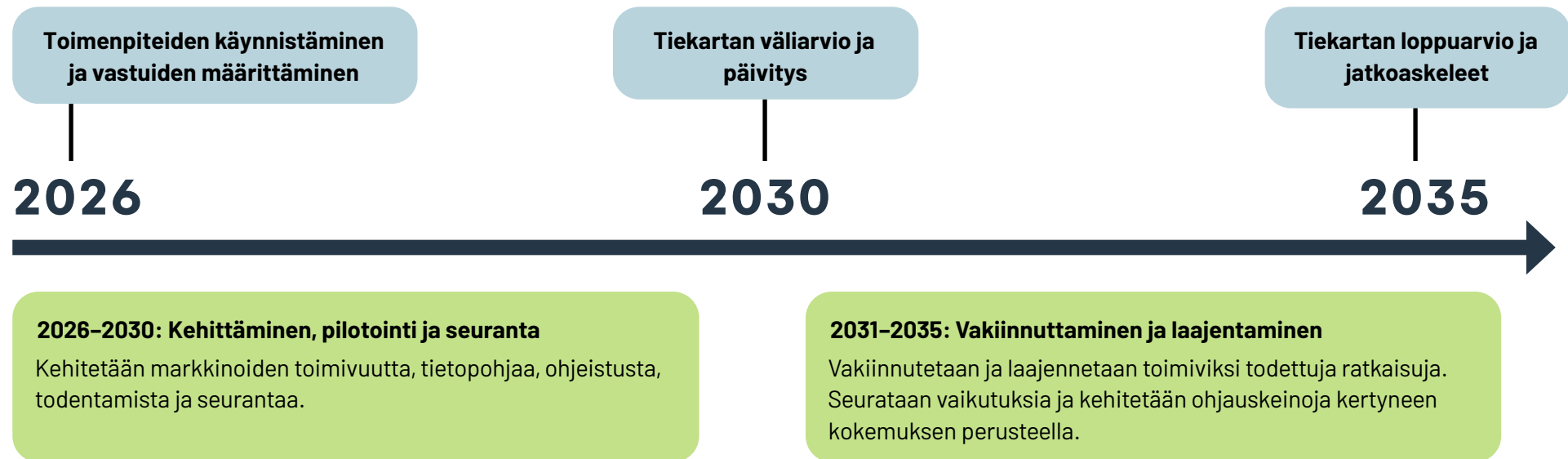
Rakennetaan markkinat, joita eri toimijat voivat käyttää helposti ja luottavaisesti. Markkinat ovat toimivat, ymmärrettävät ja sellaiset, että ne vähitellen muodostuvat osaksi toimijoiden vakiintuneita käytäntöjä.

HALLINTO JA LAINSÄÄDÄNTÖ: Luonnonarvomarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä sekä hallintoa kehitetään aktiivisesti ja politiikkatoimet säilyvät johdonmukaisina

Luonnonarvomarkkinat toimivat yhteen kansallisen ja EU-tasoisien ohjauksen kanssa. Markkinoiden kasvua tuetaan selkeillä pelisäännöillä, toimivilla kannustimilla ja riittävillä julkisilla resursseilla. Markkinatietoa hyödynnetään luonnon tilan parantamisen politiikkavalmistelussa.

Tiekartan aikajana

Tavoite 1. Markkinoiden toimet kohdentuvat ekologisesti vaikuttavasti

Parannetaan mahdollisuuksia kohdentaa toimia sinne, missä niillä saadaan luonnon kannalta mahdollisimman suuri hyöty. Tämä edellyttää tietoa ekologisesti vaikuttavista kohteista ja toimista sekä käytäntöjä, joilla vältetään tehottomat ratkaisut ja viherpesu. Markkinoilla kohdentumista tuetaan tiedolla ja kannusteilla, mutta toimijat päättävät itse luontotoimien kohteet.

Toimenpiteet:

1. Seurataan luonnonarvomarkkinoiden ekologista kokonaisvaikuttavuutta.
2. Laaditaan menettelyt viherpesun ehkäisyyn, valvontaan ja lieventämishierarkian huomioimiseen.
3. Kehitetään tietopohjaa ja kannusteita, jotka tukevat toimien kohdentumista ekologisesti vaikuttaviin kohteisiin.

Mitä ekologinen vaikuttavuus tarkoittaa luonnonarvomarkkinoilla?

Luonnonarvomarkkinoiden kautta tehtyjen luontotoimien tavoitteena on parantaa luonnon tilaa aidosti ja lisäksi. Tämä edellyttää selkeitä ja mitattavia tavoitteita, luotettavasti määriteltyyn lähtötilaan perustuvia toimenpiteitä sekä lisäisyyden varmistamista. Vaikutusten tulee olla pysyviä ja seurattavia sekä riippumattomasti varmennettuja. (Kari & Pasanen 2025)

Tavoite 2. Markkinat täydentävät keinovalikoimaa, joka tähtää suojeluun, ennallistamiseen ja muuhun luonnon vahvistamiseen

Luonnonarvomarkkinat eivät korvaa muita luonnon tilan parantamiseen tähtäviä keinoja, vaan täydentävät niitä. Markkinat toimivat yhdessä lainsäädännön velvoitteiden sekä julkisrahoitteen suojelun, ennallistamisen ja muiden toimien kanssa niin, että myönteiset vaikutukset luontoon vahvistuvat eri alueilla Suomessa.

Toimenpiteet:

1. Varmistetaan, että erilaiset luonnon vahvistamiseen tähtäävät keinot täydentävät toisiaan.
2. Kytetään luonnonarvomarkkinat maakunnallisiin LUMO-ohjelmiin ja niiden toimeenpanoon.
3. Varmistetaan, että markkinat tukevat kansallisen, EU- ja kansainvälisen tason luontotavoitteiden saavuttamista.

Tavoite 3. Markkinat tuottavat mitattavia ja todennettavia luontohyötyjä

Miksi luontovaikutusten pitkäaikainen seuranta on tärkeää?

Luonnonarvomarkkinoiden vaikutuksia ei voida arvioida luotettavasti pelkkien etukäteislaskelmien perusteella. Luontohyötyjen toteutuminen on varmistettava pitkäaikaisella seurannalla ja todentamisella. Tarvittaessa toimenpiteitä on mukautettava. Kansainvälinen kokemus osoittaa, että ilman vahvaa seurantaa luonnonarvomarkkinoilla ei saavuteta niille asetettuja ekologisia tavoitteita. (zu Ermgassen 2026)

Markkinoilla syntyvät luontohyödyt ovat uskottavasti osoitettavissa ja seurattavissa. Hyötyjen todentaminen pohjautuu yhteisiin arviointimenetelmiin ja riittävään tietopohjaan.

Toimenpiteet

1. Seurataan toimien luontovaikutuksia perustamalla kansallinen seurantajärjestelmä.
2. Varmistetaan, että luonnonarvojen todentaminen on sujuvaa ja säilyy riippumattomana.
3. Tuetaan tutkimusyhteistyötä markkinoiden luontovaikutusten arvioinnissa ja mittariston kehittämisessä, myös vesiympäristöjen erityispiirteet huomioiden.

Tavoite 4. Markkinat ovat läpinäkyvät, helppokäyttöiset ja skaalautuvat

Henri Koskinen / Vaestavo

Markkinoiden pelisäännöt, käsitteet ja hinnat ovat käyttäjille selkeitä. Markkinoille on helppo tulla mukaan, ja ne kasvavat hallitusti ilman, että luotettavuus tai ekologinen laatu heikkenee.

Toimenpiteet:

1. Tuotetaan eri kohderyhmille räätälöityjä ohjeita ja tietoiskuja, joissa esimerkiksi selkeytetään markkinoihin liittyviä käsitteitä.
2. Luodaan ohjeet luontoväittämien käyttöön.
3. Parannetaan hintatietojen läpinäkyvyyttä ilman, että yksittäisten kauppojen tiedot tulevat julki.
4. Tunnistetaan ja poistetaan markkinoiden esteitä.

Tavoite 5. Markkinoiden käytännöt, palvelut, markkinatieto ja toimijoiden osaaminen riittävät

Markkinoilla on tarjolla riittävästi tietoa, osaamista, palveluita ja käytännönläheisiä ratkaisuja, jotta toimijoiden on helppo osallistua, tehdä päätöksiä sekä toimia erilaisissa tilanteissa. Samalla vähennetään markkinoihin liittyviä riskejä, epävarmuuksia ja esteitä.

Toimenpiteet:

1. Parannetaan luonnonarvojen tuottajien, välittäjien ja ostajien tietopohjaa oikeuksista ja velvollisuuksista markkinoilla.
2. Jatkokehitetään sopimusmalleja eri tarpeisiin.
3. Tunnistetaan puutteita markkinoita tukevilla palveluilla ja kehitetään niihin ratkaisuja.

Tavoite 6. Laajennetaan ymmärrystä luonnonarvomarkkinoiden mahdollisuuksista ja kasvatetaan markkinoita

Lisätään tietoa siitä, mihin luonnonarvomarkkinoita voidaan käyttää ja mitä hyötyä niistä on. Samalla kasvatetaan markkinoiden kysyntää, tarjontaa ja kaupankäyntiä.

Toimenpiteet:

1. Viestitään markkinoiden mahdollisuuksista ja esimerkeistä kohdennetusti.
2. Kartoitetaan olemassa olevia alueellisia foorumeita ja hyödynnetään niitä ostajien, myyjien, maanomistajien ja välittäjien kohtaamisessa.
3. Tunnistetaan ja käynnistetään tarvittavat pilotit ja laajennetaan toimiviksi havaitut mallit.
4. Luodaan ratkaisuja alkuvaiheen riskin jakamiseen ja mahdolliseen siemenrahoitukseen, jotka kannustavat luonnonarvojen tuottajia osallistumaan markkinoille.

Miksi tiekartassa korostetaan kysynnän kasvattamista?

Luonnonarvomarkkinoiden keskeinen haaste tällä hetkellä on riittävän kysynnän puute. Markkinoiden kasvu edellyttää taloudellisia tai sääntelyyn perustuvia kannusteita sekä julkisen sektorin aktiivista roolia markkinoiden käynnistämisessä. Ilman kannustimia tai velvoitteita markkinat jäävät helposti pienimuotoisiksi. (Kari & Pasanen 2025, Kari, Pasanen & Laine 2025)

Tavoite 7. Yritykset, kunnat ja muu julkinen sektori sekä säätöt, maanomistajat ja muut toimijat osallistuvat markkinoihin laajasti

Markkinoiden toimivuus edellyttää, että mukana on laaja joukko luonnonarvojen ostajia, tuottajia ja välittäjiä. Markkinoiden vaikuttavuus ja toimivuus vahvistuvat, kun markkinat tukevat eri toimijaryhmien tavoitteita.

Toimenpiteet:

1. Vahvistetaan yritysten ja muiden ostajatahojen valmiuksia hyödyntää luonnonarvomarkkinoita lieventämishierarkian mukaisesti osana luonto- ja vastuullisuustyötä.
2. Liitetään luonnonarvomarkkinat osaksi julkisten toimijoiden prosesseja, kuten julkisten hankintojen ekologisia tavoitteita ja julkisia hankkeita.

Henri Koskinen / Vastavalo

Tavoite 8. Luonnonarvomarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä sekä hallintoa kehitetään aktiivisesti, ja politiikkatoimet säilyvät johdonmukaisina

Luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen sovitetaan yhteen kansallisen ja EU-tasoisin ohjauksen kanssa. Markkinoiden kasvua tuetaan selkeillä pelisäännöillä, toimivilla kannustimilla ja riittäväillä julkisilla resursseilla. Markkinoilta syntyvää tietoa hyödynnetään luonnon tilan parantamiseen liittyvän politiikkavalmistelun tukena.

Toimenpiteet:

1. Vaikutetaan siihen, että kansalliset luonnonarvomarkkinat ovat yhteensopivat EU-tason ja globaalin kehityksen kanssa.
2. Turvataan julkiset resurssit markkinoiden ohjaukseen, viranomaispäätöksiin ja valvontaan.
3. Kehitetään markkinoiden laajentamiselle ohjauskeinoja, esimerkiksi verokannustimia tai velvoittavaa ekologista kompensatiota.

4. Kehitetään ja arvioidaan luonnonhoitomenetelmiä, joiden avulla luonnon tilaa voidaan parantaa vaikuttavasti talouskäytön piiriin kuuluvilla maa- ja metsätalousmailla. Seurataan menetelmien vaikutuksia luonnonvaroja hyödyntävien sektoreiden toimintaan.

Mitä kansainvälisistä esimerkeistä voidaan oppia?

Esimerkit mm. Englannista, Ranskasta ja Skotlannista osoittavat, että luonnonarvomarkkinat voivat rakentua eri tavoin. Yhteisenä oppina on, että markkinoiden uskottavuus edellyttää selkeää sääntelyä, luotettavaa todentamista ja riittävää kysyntää. Suomen järjestelmän eduksi on arvioitu selkeä säädösperusta, oikeudellinen pysyvyys ja vahva tietoperusta. (Kari & Pasanen 2025, zu Ermgassen 2026)

Seuraavat askeleet

Tiekartan yhteydessä aloitettu työ jatkuu muun muassa alla kuvatuin askelin. Osa tiekartan toimenpiteistä on jo käynnissä osana luonnonarvomarkkinoiden kehittämistä, kun taas osa edellyttää vielä vastuiden, aikataulujen ja toteutustapojen täsmentämistä. Jatkotyössä painopiste on tiekartan toimeenpanon varmistamisessa, markkinoiden vaikutusten seurannassa ja ohjauskeinojen päivittämisessä kerätyn tiedon perusteella.

- Tunnistetaan tiekartan toimenpiteille vastuutahot ja tarkemmat aikataulut.
- Teetetään vuonna 2030 väliarvio tiekartan tavoitteiden toteutumisesta ja tehdään päivitys tulosten perusteella.
- Seurataan Suomen ulkopuolisten luonnonarvomarkkinoiden kehittymistä ja hyödynnetään näistä saatuja oppeja kansallisen mallin kehityksessä.

Loppusanat

Luonnonarvomarkkinoiden kansallisen tiekartan merkitys on sekä sen sisällössä että tavassa, jolla se on valmisteltu. Laaja osallistuminen on rakentanut yhteistä ymmärrystä luonnonarvomarkkinoiden kehittämisen suunnasta, mahdollisuuksista ja edellytyksistä. Se on myös auttanut tunnistamaan sekä markkinoiden mahdollisuuksia että niiden kehittämiseen liittyviä reunaehtoja ja ratkaistavia kysymyksiä.

Seuraavaksi toimenpiteet on vietävä käytännön päätöksiksi, kokeiluiksi ja toimintamalleiksi, joiden vaikutuksia voidaan arvioida avoimesti ja hyödyntää markkinoiden kasvattamisessa.

Luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen edellyttää valmiutta tarkentaa suuntaa uuden tiedon, kokemusten ja sääntelyn kehittymisen perusteella. Olennaista on, että markkinoita rakennetaan vaiheittain, johdonmukaisesti ja tavalla, joka vahvistaa luottamusta sekä toimijoiden että kansalaisten näkökulmasta.

Tiekartta antaa yhteisen perustan jatkotyölle. Tiekartan tavoitteiden saavuttaminen riippuu siitä, miten johdonmukaisesti toimenpiteisiin tartutaan, miten hyvin oppeja jaetaan ja miten eri toimijat sitoutuvat rakentamaan markkinoita, jotka tuottavat todellista lisäarvoa luonnolle.

Kiitämme kaikkia tiekartan valmisteluun osallistuneita sidosryhmiä, asiantuntijoita ja muita toimijoita arvokkaista näkemyksistä, kommentteista ja keskusteluista.

Sanasto

Ekologisen kompensaation avulla ihmisen toiminnasta luonnon monimuotoisuudelle yhtäällä aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta toisaalla. Ekologinen kompensaatio on viimesijainen keino, kun haittoja ei voida estää tai lieventää. Sitä voisi siis käyttää vain tapauksissa, joissa ei ole muuta mahdollista ratkaisua. Suomessa vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta säädetään Luonnonsuojelulain 11 luvussa.

Ennallistaminen tarkoittaa luonnon tilan parantamista. Tämä voi tarkoittaa Suomessa esimerkiksi suo-ojien tukkimista, jokien uomien palauttamista lähelle luonnon-tilaa, metsien suojelua ja laidunnuksen palauttamista.

Heikennys tarkoittaa luonnontilan heikkenemistä ihmistoimien seurauksena. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi metsän kaatamista rakennusprojektin tieltä. Katso myös ekologinen kompensaatio.

Lieventämishierarkia tarkoittaa luonnonarvoihin kohdistuvien haittojen hallinnan järjestystä, jossa haittoja pyritään ensisijaisesti välttämään, toissijaisesti lieventämään, kolmanneksi korjaamaan tai ennallistamaan vaikutusalueella ja vasta viimeiseksi kompensoimaan jäljelle jäävä heikennys ekologisella hyvityksellä.

Lisäisyys tarkoittaa sitä, että luonnonarvomarkkinoilla voidaan hyväksyä vain sellaiset toimenpiteet, joihin ei ole velvollisuutta lainsäädäntöön tai muuhun velvoitteeseen perustuen.

Luonnonarvohehtaarilla tarkoitetaan luonnonarvovastaavuuden arviointiyksikköä, joka osoittaa alueen hehtaarikohtaista luonnonarvoa suhteessa hehtaariin luonnontilaisessa, tai luonnontilaiseen verrattavassa tilassa olevaa aluetta. Alueen luonnonarvohehtaarien määrä on sen pinta-ala kerrottuna luonnonarvon tilalla. Laskentatapa on määritelty Luonnonsuojelulain ekologisten kompensaation asetuksessa.

Luonnonarvomarkkinat ovat kaupankäyntiä yhteismittaisilla luonnonarvoyksiköillä, jotka kuvaavat mitattavasti ja vertailukelpoisesti luonnon tilan parantamista. Katso myös luonnonarvohehtaari.

Luonnonarvoyksikkö on yhteismitallinen yksikkö luonnonarvon paraneman mittaamiselle, esimerkiksi Suomen luonnonsuojelulain määrittelemä luonnonarvohehtaari.

Luonnonarvopankki tuottaa tai hankkii luonnonarvoyksiköitä ja myy niitä edelleen käytettäväksi ekologiseen kompensaatioon tai luontotekoina. Luonnonarvopankki voi poistaa tai pienentää luonnonarvojen tuottajien riskejä.

Luontoteko tarkoittaa luonnonarvohehtaareiden käyttämistä muuhun luontovastuun osoittamiseen kuin ekologiseen kompensatioon. Hallituksen esityksessä luonnonsuojelulain muuttamisesta lakiin esitetään lisättäväksi luontoteon määritelmä. Sen mukaan ”luontoteolla tarkoitetaan toiminnanharjoittajan, yhteisön tai yksityisen henkilön vapaaehtoista eliölajien ja luontotyyppien tilan parantamista, kun toiminnassa aiheutuvia luontohaittoja on mahdollisuuksien mukaan vältetty, minimoitu ja hyvitetty.” Luontoteko on siis vapaaehtoista luontovastuullisuuden osoittamista.

Luontotekoväittäjä tarkoittaa viranomaisvarmennettujen luonnonarvohehtaarien hankintaa koskevaa väittäjää, jolla osoitetaan luontovastuullisuutta.

Luontoväittäjä on organisaation, tuotteen tai palvelun luontovaikutuksiin liittyvä mikä tahansa väittäjä. Esimerkkejä luontoväittämisestä ovat ”luontoystävällinen” ja ”luontovaikutus hyvitetty”. Kaikki luontoväittämät eivät ole lainmukaisia tai tosia, osa voi olla viherpesua. Luontoväittämät ovat yksi ympäristöväittämien alamuoto.

Markkinatieto on tietoa kaupoista, hinnoista, kohteista ja vaikutuksista.

Pysyvyys luonnonarvohehtaareja käytettäessä tarkoittaa sitä, että luonnonarvojen tuottamisalueella tuotetut luonnonarvot turvataan oikeudellisesti niin, ettei niitä saa hävittää tai heikentää. Turvaaminen tapahtuu viranomaispäätöksellä ja siitä tehdään merkintä viranomaispäätökseen sekä kiinteistörekisteriin.

Viherpesu on harhaanjohtava ympäristöväite, joka ei vastaa todellisuutta. Väite voi olla esimerkiksi liioiteltu, se ei ole todenperäinen, tai sitä ei voida todentaa. Harhaanjohtavat väittämät ovat lainsäädännön nojalla kiellettyjä.

Lähdeluettelo

- zu Ermgassen, S.O.S.E. (2026). Ex-ante stress-test of Finland's new biodiversity offsetting system. Ympäristöministeriön julkaisuja 2026:21. Ympäristöministeriö.
- Horne, P., Bräysy, E., Laturi, J. & Yli-Liipola, M. (2025). Luonnonarvokaupan kehittämismahdollisuudet. PTT raportteja 304. Pellervon taloustutkimus PTT.
- Kari, E. & Pasanen, A. (2025). Luonnonarvomarkkinoiden toiminnan organisointi. Ympäristöministeriön julkaisuja 2025:32. Ympäristöministeriö.
- Kari, E., Pasanen, A. & Laine, C. (2025). Luonnonarvomarkkinoiden vauhdittaminen. Sitran muistio. Sitra.
- Salin, S., Tevä, H-L., Saaristo, L. & Äijälä, O. (2026). Yksityisen sektorin mahdollisuudet ja esteet ennallistamisen rahoittamiselle. Tapion raportteja nro. 86. Tapio Oy.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 4-10, Helsinki

PL 35, 00023 Valtioneuvosto

Puhelinvaihde: 0295 16001

kirjaamo.ym(at)gov.fi

ym.fi

ISBN 978-952-361-455-0